

tenari del *Tchant dès Walons* i del vinticinquenari de la Société d'Encouragement à l'Art wallon —, en la qual foren representades les obres *Qui èst-ce qu'èst l' mèsse*, de Georges Ista, i *Briques et murtèti*, d'Henri Simon, escrites en dialecte liegès; dues recepcions, una a la Universitat i una altra al Palau provincial, ofertes pels senyors H. Fredericq, pro-rector, i J. Leclercq, governador de la Província, respectivament; un sopar als salons de l'Ajuntament, ofert pel senyor P. Gruselin, burgmestre de Lieja; i, finalment, la llarga excursió a la zona fronterera amb territori germànic — passant pel país d'Herve, l'Ardenna i la vall de la Meuse —, closa a Namur amb un sopar ofert pels governs provincial i municipal i pel Casino d'aquesta ciutat.

A part l'interès que totes les reunions científiques presenten, el congrés de Lieja tingué la importància d'ésser el primer aplec internacional de germanistes i romanistes celebrat després de la guerra (recordem que el darrer congrés de lingüística romànica havia tingut lloc a Niça el 1937). Tots els assistents manifestaren llur joia per la represa de velles relacions de confraternitat interrompudes durant tants anys i els oradors que parlaren en els diversos actes del Congrés ho posaren singularment de relleu.

L'organització del Congrés, a cura principalment dels professors M. Delbouille i F. Desonay, assistits per I. Simon, R. Massart, L. Warnant i tants d'altres, fou simplement perfecta.

R. ARAMON I SERRA

EL XXII CONGRÉS INTERNACIONAL D'ORIENTALISTES

(ISTAMBUL, 15-22 SETEMBRE 1951)

Organitzat eficaçment pel Comitè presidit pel professor Zeki Velidi Togan, aquest Congrés assolí un bell èxit tant pel nombre de congressistes i llur importància com per les representacions de tots els països d'Occident i d'Orient que hi participaren. Nosaltres tinguérem l'honor de portar-hi la representació de l'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS, així com les de la UNESCO i de l'Escola Nacional d'Antropologia de Mèxic. Hi assistiren també els catalans Joan Tarré, de l'Institut Catòlic de París, i J. M. Millàs i Vallicrosa, de la Universitat de Barcelona.

Les comunicacions presentades al Congrés foren agrupades per seccions, i en cada una d'elles es pogué fer un treball coherent, discutir els problemes d'actualitat o exposar descobertes que plantegen problemes importants.

La secció primera, dedicada a l'antic Orient, s'ocupà de problemes de l'antiguitat sumèria, d'assiriologia i d'arqueologia persa; la segona — arqueologia i filologia de l'antiga Anatòlia — oferí una *mise au point* dels problemes de la prehistòria d'Anatòlia, de la història, la filologia i l'arqueologia hitita i de les relacions amb altres regions, sobretot amb Síria; la tercera, d'estudis semítics, discutí problemes relatius a la història fenícia i jueva, així com a la de l'alfabet; la quarta, d'estudis islàmics, s'ocupà de problemes històrics, literaris, religiosos, socials i jurídics dels països islàmics; la cinquena, subdividida en dues subseccions, s'ocupà: a) de pintura xinesa, d'art búdic, d'història de la medicina i la farmàcia i d'història xinesa, i b) de la influència hindú en la literatura i la religió, de les relacions de la Indo-Xina amb l'Occident romà

i amb la Xina; la sisena dedicada a l'Àsia central, tractà de problemes històrics referents als mongols i els tunguzes i al cristianisme nestorià i romà a l'Àsia central; la setena, de turcologia, tingué una gran importància pel nombre de comunicacions sobre la història, la lingüística i fins i tot sobre certs problemes socials; la vuitena, d'indologia, s'ocupà, sobretot, de qüestions històriques, de filologia, d'història religiosa i d'iconografia greco-búdica; la novena, d'estudis iranians, estudià els problemes de la religió de Zaratustra i de l'Avesta, d'arqueologia sassànida, de filologia iraniana i del feudalisme a l'Iran antic; la desena, dedicada a l'Orient cristià, s'ocupà de problemes d'història religiosa de l'Orient grec i de les relacions amb Abissínia i alguns problemes d'arqueologia bizantina; l'onzena — Antic Testament — es consagrà al problema dels manuscrits de la mar Morta per a la història religiosa i a altres qüestions bíbliques i talmúdiques; la dotzena, d'estudis africans, s'ocupà de problemes lingüístics (llengües del Sudan, hamítiques) i de les literatures populars; la tretzena, d'egiptologia, tractà sobretot de qüestions de la història de l'antic Egipte, deixada de banda l'arqueologia; la catorzena, d'estudis bizantino-islàmics, s'ocupà de problemes d'història i d'arqueologia bizantines, principalment de les excavacions de l'Hipòdrom d'Istanbul, dels nous treballs sobre Santa Irene i Santa Sofia i de les noves descobertes de mosaics i frescos bizantins; la quinzena tractà d'art islàmic en general i especialment d'art turc i iranià.

Entre els erudits més destacats que prengueren part en les sessions de treball, podem esmentar els noms següents: A. Goetze, S. N. Kramer, J. Lewy, S. Lloyd, J. Garstang, K. Bittel, H. Th. Bossert, G. Levi Della Vifa, G. R. Driver, E. García Gómez, M. Nizamuddin, G. E. von Grunbaum, H. Ritter, L. Massignon, H. A. R. Gibb, H. Massé, J. H. Krammers, W. Eberhard, P. Dupont, W. B. Henning, J. Filliozat, V. Minorsky, J. Deny, G. Morgenstierne, E. Cerulli, F. E. Boustany, J. Lukas, P. Lacau, H. Grégoire, R. Ettinghausen, A. Gabriel, i molts d'altres.

Fou aprofitada l'oportunitat del Congrés per a tractar de l'organització de la Unió Internacional d'Orientalistes. Aquesta Unió havia estat ja proposada pels delegats holandesos en el Congrés de París de 1948, però hom n'ajornà la discussió. Durant els anys següents, el senyor Bacot, president del Congrés de París, s'havia dirigit als presidents de les diverses associacions d'orientalistes per consultar-los sobre la procedència d'aquella Unió; havent rebut un nombre important de respostes afirmatives, la qüestió fou inclosa en l'ordre del dia d'Istanbul. Un projecte d'estatuts, estudiat conscienciosament pels professors Gibb, Parrot, Filliozat i Bacot, fou sotmès a l'assemblea. Hom nomenà una comissió encarregada de formular unes normes en vistes a la creació de la Unió, formada pels Profs. Togan (Turquia), Benveniste i Filliozat (França), Gibb (Gran Bretanya), Krammers (Holanda), Frye (Estats Units) i Scheel (Alemanya), la qual fou assistida pel senyor Fawtier, en representació del Consell de la Filosofia i les Ciències Humanes, i per l'autor d'aquest report, del Secretariat de la UNESCO. Acordada la necessitat de la Unió i examinats minuciosament els estatuts, foren sotmesos a la sessió de clausura del Congrés, que els aprovà i nomenà una Mesa provisional, composta de la manera següent: Duyvendak (Holanda), president; Filliozat (França), secretari general; Gibb (Gran Bretanya), secretari adjunt; Togan (Turquia), Scheel (Alemanya), Frye

(Estats Units) i Majumdar (Índia). La seu de la Unió fou fixada a Leiden (Holanda) i es decidí que el secretari general exercís provisionalment les funcions de tresorer.

Durant els dies del Congrés, tingueren lloc diverses recepcions ofertes pel Valí, la Municipalitat i la Universitat d'Istambul. Hom organitzà visites als museus, mesquites i monuments bizantins i islàmics, així com una excursió al Bòsfor. Un cop acabat el Congrés, s'efectuaren excursions als llocs d'interès arqueològic d'Anatòlia.

P. BOSCH I GIMPERA

REUNIÓ DEL CONSELL PERMANENT DE PREHISTÒRIA I PROTOHISTÒRIA

(NAMUR, 16 ABRIL 1952)

El dia 16 d'abril de 1952 es va reunir a Namur el Consell Permanent del Congrés Internacional de Ciències Prehistòriques i Protohistòriques, sota la presidència del senyor Lluís Pericot. Causes ben alienes a la seva voluntat van privar d'assistir-hi a l'autor d'aquestes ratlles, membre del Consell, on s'honora de dur la representació de l'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS. Pugué ésser present, però, a la reunió, el també membre de l'INSTITUT i del Consell senyor P. Bosch i Gimpera.

Hom procedí, en primer lloc, a ratificar el senyor Pericot com a president del Congrés, el qual càrrec havia quedat vacant a causa de la defunció de Blas Taracena, elegit a l'anterior sessió de Zuric. Aquesta ratificació era necessària, donada la forma poc clara com havia estat designat el senyor Pericot, puix que hom havia fet les consultes per correspondència, oblidant, però, de demanar el parer a diversos membres i en un moment en què el candidat no era Membre del Consell Permanent, sinó únicament Secretari nacional.

Dels afers tractats en aquesta sessió, potser el més important fou la sollicitud d'admissió del Congrés en el Consell Internacional de la Filosofia i les Ciències Humanes (CIPSH). El senyor Bosch i Gimpera la defensà remarcant els avantatges morals i materials que produiria. En el Consell Permanent, però, tot admetent aquests avantatges, es manifestà un cert recel motivat per la pèrdua d'independència científica que l'adhesió pogués representar. Una llarga discussió sobre aquest tema acabà amb un acord favorable per disset vots contra sis. Abans, però, el senyor De Laet havia demanat seguretats formals que l'adhesió al CIPSH no portaria cap modificació a la manera de designar els Membres del Consell Permanent, i que aquests no esdevindrien representants dels Estats ni serien designats per ells. La demanda fou acceptada i es traduí en la següent proposició, que fou aprovada i que considerem molt interessant, puix que defensa la independència del Consell respecte dels Estats. Diu: «Notre affiliation éventuelle au CIPSH ne modifiera en rien le mode de recrutement des membres du Conseil Permanent (cooptation) et les États n'interviendront pas dans la designation de ces membres».

Fou aprovat el reglament del Comitè Executiu del Consell Permanent. S'acceptà la dimissió del Secretari del dit Comitè, professor Vogt, i es designà,